

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

„Asociațiunea“ („Astra“) ca factor de cultură națională

În zilele de 29–30 August s'a ținut la Roghinul-săsesc adunarea generală a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“. Se cunoaște din ziarele cotidiene înălțătoarele clipe de care s'au împărțășit delegații instituțiilor culturale și ai despărțămintelor — aproape 1000 la număr — cari au ținut să ia parte la acest prasnici național și să salute pe cea mai vi-guroasă cetățue culturală de dincoace de Carpați.

În revista „Transilvania“ raportul general al comitetului central a arătat cu prisosință aportul cultural pe care îl aduce aceasta instituțiune pe altarul culturii naționale. Dacă iau con-deiul în mână să fixez în câteva trăsături — modesta contri-buție pe care a adus-o despărțământul Zălau — culturii noastre, o fac ca un fel de omagiu adus învățătorimii din județ și profeso-rilor dela școlile din Zălau, cari au știut să înțeleagă rostul mare al acestei activități culturale muncind cu drag pentru reușita serbărilor și a conferințelor organizate de acest despărțământ și al doilea rând o fac pentru că revista noastră este un organ de publicitate, care îmbrățișează cu căldură toate problemele cul-turale. *Privind în mic activitatea unui despărțământ vom putea mai ușor înțelege întrucât și-a atins scopul instituțiunea, care supraveghează și dă directive acestor organisme mărunte — cum sunt despărțămintele . . .*

* * *

1. Scopul urmărit de către desp. Zălau.* Deși de dată foarte recentă despărțământul nostru urmărea:

* Părți din acest articol s'au mai publicat și în gazeta „Meseșul“ din Zălau. (N. A.)

a) ridicarea economică a țărânimii noastre prin îmbunătățirea agriculturii, uneltelor sale de lucru, a vitelor și a întregului material gospodăresc.

b) inițierea unei propagande întinse contra: alcoolului, tuberculozei și sifilisului.

c) biciuirea moravurilor rele, cari s'au încuibat în mijlocul poporului nostru ca: lenea, mândria, risipa, patima judecăților.

d) pregătirea terenului pentru înființarea de bănci populare și cooperative. Indreptarea tineretului nostru către muncile productive: industria și negoțul.

e) cunoașterea istoriei noastre naționale și a marilor noștri înaintași.

Și prin toate acestea ridicarea culturală a poporului la nivelul celorlalte popoare, cari ne înconjoară. Aceste a fost programul.

2. *Mijloacele*: ne-au fost cuvântul și cartea. S'au ținut conferințe — de către membrii desp. — în toate comunele românești. S'a pus la îndemâna membrilor, săteni câte-o bibliotecă.

Aproape în fiecare Duminecă deci, cuibăriți în trăsurile primăriei — dir.-secretar, bibliotecar, și uneori directorul del liceul de stat sau câte-un profesor dela școala normală sau liceu, porneam întru împlinirea acestei datorințe ce-o avem față de fratele nostru mai mic: țăranul cel cu mâinile bătătorite de coarnele plugului, cântat de poeți în versuri strălucite, ridicat în slavă de politicianii, cari nu-i calcă pragul niciodată, slăbit de alcoolism și îndatorat pela băncile streine unde plătește camătă jumătate din capitalul împrumutat.

Pătrundeam în satele noastre mărunte, dosite după dealuri și văi, pline de noroae și lipsite de poduri, luam parte la serviciul divin oficiat în bisericuțe de lemn, cu niște ochiuri de fereastră mari să-ți bagi numai pumnul prin ele și cu niște turnuri cât o căpățână de zahăr. Treceam apoi prin sat — de cele mai multeori — cu casele mici acoperite cu pae, cu ograda întinsă cât podul palmci, îngrădite cu spini și cu coceni de floarea soarelui. Priveam cu interes portul țăranilor, pantalonii largi cât o zi de post, imitând îmbrăcămintea unui neam strein, apoi opincile lor făcute din cauciuc de automobil — singurul produs ce rămâne la sate în urma treburilor noastre electorale — apoi îmbrăcămintea femeilor și a fetelor mai ales, împodobite cu produse de prăvălie ovreiască, cu panglici multicolore, cu bani

găuriți puși la gât pentru deochi și ceasul rău, și din toate acestea se desprindea — pentru noi — marea trebuință de-a veni cât mai des prin aceste sate și de-a contribui cu câte ceva la munca grea ce-o săvârșesc factorii locali de conducere așa de îngrămădiți cu programe, ordine și dispozițiuni și retribuiți cu lefurile ce le cunoaștem cu toții.

Să nu se considere vorba mea drept ironie sau reproșuri pentru conducătorii treburilor noastre culturale, cari în trecut nu prea au eșit din cadrul rigid al îndatoririlor lor oficiale. Să ne grupăm cu toții în jurul acestui despărțământ cultural, care se va nizui să delătore — cu ajutorul școlii și bisericii — aceste aspecte triste ale satelor noastre, cari în bună parte se datoresc și unei stăpâniri streine, care sistematic a luptat pentru ținerea elementului românesc în ignoranță și sărăcie.

Și după aceste considerațiuni, cari erau necesare — cred eu — la înțelegerea rostului nostru ca instituție culturală cu un program bine stabilit pentru ziua de azi și cea de mâine, voi trece la înșirarea activității noastre:

Nr crt.	COMUNA	NUMELE CONFERENȚIARILOR	CONFERINȚELE
1	Gurilău	Preot. V. Sima Dr. N. Cristea V. Timbuș	Unirea dela Alba-Iulia Importanța „Asociațiunii“ Despre Pomărit
2	Mirșid	Dr. N. Cristea V. Timbuș	Despre Asociațiune Despre pomărit
3	Vasceapău	Dr. N. Cristea V. Timbuș N. Nistor	Rostul „Asociațiunii“ Cum putem prăsi vite frumoase Lectură din Tolstoi
4	Unguraș	V. Timbuș Dr. N. Cristea N. Nistor	Despre pomărit și stupărit Bănci pop. și cooperative Dif. stricăciuni înucibate în pop nos.
5	Molgrad	Dr. N. Cristea C. Stoicescu L. Turcu	Despre „Astra“ Ingrijirea pământului și a vitelor Despre școală și meserii
6	Brebi	Dr. N. Cristea C. Stoicescu L. Turcu	Despre „Astra“ Binefacerile reformei agrare Din păcatele noastre
7	Bocșa-Română	Cornel Pop Dr. N. Cristea L. Turcu	Originea nemului nostru Asociațiunea, școala și meseriile Din păcatele noastre

Nr. crt.	COMUNA	NUMELE CONFERENȚIARILOR	CONFERINȚELE
8	Răstoilul-Mare	P. Tulbure C. Brustureanu L. Turcu N. Nistor	Rolul mamei in familie Despre lux Fălogia și credințele bădești Asociațiunea, in viața poporului nostru
9	Bodia	C. Brustureanu L. Turcu	Luxul la sate Relele cari ne năpădesc neamul
10	Gârcolu	Dr. N. Cristea Gr. Capătă A. Popovici	Inflința Astei asupra dezvoltării com. românești Educația in familie Despre nutrețurile artificiale
11	Heracleean	V. Pop. Dr. N. Cristea L. Turcu	Bogățiile pământului românesc Conștiința națională Din păcatele noastre
12	Treznea	Dr. N. Cristea R. Roșca L. Turcu	Importanța caselor naționale Despre credință Păcatele-Românilor
13	Fetindia	V. Timbuș I. Gozman	Vieța plantelor Despre Asociațiunea
14	Ortelec	L. Ghergariu Gr. Capătă	Insemnătatea Asociațiunii Datoria părinților față de copii
15	Țigani	N. Nistor Dr. N. Cristea L. Turcu	Insemnătatea curs. de adulți Sărbătorile naț. din luna Mai Păcatele Românilor
16	Bucium	Dr. N. Cristea L. Ghergariu	Cultul Eroilor Importanța caselor de lectură
17	Sângheorgiu de meseș	Dr. N. Cristea L. Ghergariu	Despre Asociațiune Din Păcatele noastre
18	Dobrin	N. Nistor I. Cărpineanu	Cum se pot ridica satele noastre Insemnătatea cerc. culturale
19	Fetindia	Păr. A. Petruca L. Turcu	Credința strămoșească Dragostea de neam, lege și limbă

Aceasta a fost munca neprecupețită adusă satelor noastre. In afară de aceasta desp. nostru a fost reprezentat în vara anului trecut la marea manifestație culturală organizată de Asociațiune, când 700 de membrii au vizitat capitala țării ducând prin graiul noului președinte solia întregului Ardeal muncitor, iubitor de țară și dinastie și îndrăgostit de pământul românesc de pe ambele coborișuri ale Carpaților și spulberând prin aceasta afirmația gogoritei cu regionalismul politic al ardelenilor pe care au debitat-o atât timp ziarele de bulevard.

La 1 Dec. când s'a sărbătorit 6 ani dela alipirea Ardealului la Patria-mamă, desp. a aranjat o mare serbare școlară unde dir. liceului, L. Ghergariu a ținut o cuvântare ocazională.

În legătură cu Cassina — care este o creațiune a desp. nostru, — a aranjat o serie de conferințe culturale. Au vorbit d-nii L. Ghergariu: Despre răzb. nostru pentru neatarnare; C. Pop. Despre Ștefan cel mare și A. Filipeiuc: Roma și frumusețile ei. Toate conf. au fost însoțite de proiecțiuni luminoase.

În ziua de 3—15 Mai s'a ținut iarăș o serbare comemorativă cu toate școlile din Zălau, întru amintirea marilor fapte petrecute pe „Câmpia Libertății“ acum 77 de ani. Gr. Capătă — printr'o cuvântare caldă — a pus înaintea ochilor tineretului școlar, învățătura patriotică ce se desprinde din faptele marilor noștri înaintași.

Întru amintirea acestoia, o mică poiană dela poala Meseșului — în apropiere de câmpul de tir al soldaților s'a numit „Câmpia Libertății“.

La 28 Mai, la Serbătoarea Eroilor — când s'a ridicat un frumos monument în cinstea celor căzuți pe pământul acestui județ — monument datorit mai ales muncii neobosite a Dlui Pr. Dr. Domșa și Dr. Cristea vrednicul nostru președinte, desp. nostru a fost reprezentat prin totalitatea membrilor săi — cari locuiesc în acest oraș. Salutul celor morți — în numele desp. și al școlilor — s'a făcut de către mine, ales poate și pentru faptul, că pe lângă, că eram secretarul desp., dar mai luasem parte și la luptele ce se purtase la linia de demarcație — ca of. de rezervă — iar morții erau tocmai soldați din unitatea ce-o comandasem pe vremuri.

Când s'a serbat la Cluj 25 de ani de activitate teatrală a marelui nostru artist Zaharia Bârsan, desp., nostru a fost reprezentat la festivalul dela Teatrul Național din Cluj prin 5 membrii (Preș. secretar, Dr. Domșa, Dr. Pinteș și Țolca) Organele locale de publicitate rev. pod. „Școala Noastră“ și gazeta „Meseșul“ redactate amândouă tot de membrii ai desp. nostru au arătat cu această ocaziune, rostul cultural pe care la avut Z. B. în vieța Ardealului.

Aceasta este contribuția despărțământului nostru în al doilea an de activitate culturală. Din ea transpiră dragostea cea mai curată, pentru satele noastre atât de înapoiate și dorința

de-a le ridica la înălțimea și la bună starea satelor din sudul Ardealului . . .

* * *

Intenționăm pe viitor :

1. Să edităm niște buletine alc desp. anume scrise pentru țărănime și cari să trateze diferite probleme de ordin cultural, patriotic sau de igienă socială.

2. Să organizăm întreținerea locurilor de casă națională expropriate de către organele reformei agrare (împrejuinuirea cu grad și chivernisirea fondurilor).

4. Să se ridice un monument lui S. Bărnăuțiu în mijlocul pieții orașului căci e singurul bărbat, cari nu s'a învrednicit — în întreg Ardealul — să i-se eternizeze amintirea, cel puțin cum s'au învrednicit atâtea mărunți politicieni sau directori de bancă, care își au busturile lor pe la toate încrucișerile de drumuri.

Chemăm deci la muncă constructivă — în afară de membrii corpului didactic pe cari îi găsești angajați protutindenea pe toți intelectualii — avocați, magistrați, medici, funcționari administrativi — cari în afară de serviciul pe care îl au ar putea, să muncească alături de noi — nu figurând cu numele în diferite comitete — ci înscriindu-se în „Asociațiunea“ noastră achitându-și cotizațiile, cetindu-i cărțile pe cari le editează, dar mai ales mergând pe sate, pentru a aduce o rază caldă de mângâiere în sufletele țăranilor noștri cari au atâta nevoie de-o vorbă bună, de un sfat frățesc și de o înțelegere mai omenească pentru greutățile vieții lui năpăstuite.

Nicolae Nistor
secretarul despărț. Zălau

Invățământul primar din Județul Sălaj în anul școlar 1924—1925.

— Dare de seamă —

II.

2. *Statistică școlară.* Lucrările pentru recensământul copiilor în vârstă de școală s'au început în cursul lunii August 1924, dar dela multe școli datele le-am primit abia prin Octombrie și Noembrie după multe urgitări.

Statistica copiilor în vârstă de școală după recensământ se prezintă în modul următor;

După naționalitate	După vârstă de 7—16 ani		T o t a l
	băieți	fete	
Români	12.595	12.030	24.625
Germani	102	116	218
Unguri	5.812	5.300	5.300
Ruși	24	14	38
Ruteni	3	3	6
Poloni		1	1
Sârbi	2		2
Evrei	760	775	1.535
Alte naționalități	550	585	1.135
T o t a l:	19.848	18.824	38.672

N'am putut separa datele după naționalitate și vârstă dela 7—13 și 13—16 ani, deoarece nici în reconsământ nu sunt separate. În cursul primar au fost frecventat 15.514 Români și 3215 Maghiari, total 18.728. Restul elevilor în cea mai mare parte au frecventat cursurile de adulți, școli, confes. minoritare, secundare etc. Ca să putem prezenta o statistică de fine de an precisă, avem lipsă de imprimare, cari s'au anunțat dar nu ni s'au trimis.

3. *Completarea posturilor.* La începutul anului școlar s'au numit în județ 98 învățători tineri, dintre cari 24 din județul nostru ori din județele vecine și 74 din vechiul regat.

Mulțumită acestor numiri, numărul învățătorilor tolerați și suplinitori a scăzut în mod simțitor și am ajuns, că în toate comunele din județ să avem învățământ cu excepția comunelor Fizeș, Panic, Preuteasa, Stârciu și Subcetate, unde învățământul a pausat în anul școlar întreg din cauza, că în Fizeș titularul este în armată și suplinitorul numit n'a ocupat postul; în Preuteasa, Stârciu și Subcetate lipsește localul școlar, iar în comuna Panic în lipsă de local școlar numai acum după exproprierea unei case, am putut face pașii de lipsă pentru sistemizarea postului.

Învățătorul din Chendrea și-a părăsit postul, iar cel din Orbou a decedat în cursul lunii Februarie 1925. De atunci învățământul a pausat și în acestea 2 comune.

În cursul anului școlar au decedat învățătorii: Gheorghe Pop din Buciumi, Valeria Șimonca din Asuajul de sus, Ștefan Veress din Horoatul Crasnei și Vasile Iacobuțiu înv. penz. din Orbou.

4. *Inceperea an. școlar.* Inscrierile s'au făcut din 1—15 Septemvrie. Școlile au fost provăzute la timp cu toate registrele și imprimarele necesare.

Cursurile s'au început între 15—30 Septemvrie cu excepția comunelor în cari localurile școlare nu erau încă reparate și curățite, ori nu erau complectate posturile.

Pentru introducerea și aplicarea legii nouă a învățământului primar s'au luat cele mai vaste măsuri prin circulare și publicațiuni, explicarea legii de către învățători în fiecare comună și în ședințele cercurilor culturale. Astfel legea a ajuns la cunoștința tuturor. Aplicarea ei se urmărește paș cu paș.

5. *Frecvența.* În lunile de toamnă și primăvară este ne-regulată, deoarece părinții se folosesc de copii în economie. În lunile de iarnă însă este mulțumitoare.

Aplicarea și încasarea amenzilor școlare nu se fac întru toate în conformitate cu spiritul legii, carea intră cu greu în conștiința oamenilor, de oarece atât învățătorii cât și primăriile pe urma lor ajung în conflict cu populația, care nu se dă înapoi nici dela răsbunări cu urmări foarte grave. Așa d. ex. în cumuna Bârsăul de sus juratului, care a, încasat amenzile i-au aprins casa, căzând pradă flacărilor o parte considerabilă din averea s'a. Numai amintesc amenințările și denunțările făcute la adresa învățătorilor pe urma amenzilor școlare.

Cu toate acestea însă s'au aplicat și pedepse în toate școlile, unde frecvența a fost neregulată, pe urma cărora se și vede tendința de îndreptare în frecvența școlară. Acest mijloc se va aplica și în viitor mai regulat decât în trecut, ca să putem obține o frecvență deplin mulțumitoare. Corpul didactic, în întotresul școlii și al său trebuie să înziste asupra legii școlare până când va cunoaște-o și cel din urmă sătean.

6. Curățenia și starea igienică. În cursul verii s'au curățit toate localurile școlare și reparat o parte considerabilă din ele.

Ținerea în ordine și curățenie a salei, mobilierului, curții și dependentele în cursul anului școlar, în cele mai multe școli lasă mult de dorit.

Elevii în unele școli se prezintă bine, sunt curați și bine îmbrăcați, iar în altele se prezintă slab sub toate raporturile.

În cea mai mare parte vina o poartă la toate acestea dirigenții de școli și clase prin faptul, că nu dau atențiunea cuvenită ordinii și curățeniei, ce trebuie să domnească în școală și jurul ei, și nu se ocupă deajuns cu disciplinarea și obicinuirea elevilor la curățenie și ordine, ci-i lasă de capul lor.

Starea sanitară în general a fost mulțumitoare. Boale epidemice cu caracter general n'au obvenit. Dintre boalele mai grave s'au ivit următoarele: 1. *desinterie* la comunele din Arghihat, Asuajul de jos, Băița, Corund și Inău; 2. *febra tifoidă* în Cuccu, Stâna și Vicea; 3. *scarlatină* în Cehul-Silv., Hodod, Nadișul-Hododului, Oarța de jos și Pătălușa; 4. *gripă spaniolă* în Moiad, Sărmășag, Hodod și 5. *pojar* în Pătălul-Mare. În comunele Hodod și Nadișul-Hododului mortalitatea a fost mare, în celelalte comune cu mult mai mică.

7. Activitatea și ținuta corpului didactic. Prin aplicarea legii noi învățământului primar, cu introducerea cursurilor de adulți,

atelierilor etc., munca corpului didactic s'a înmulțit și îngreunat în mod foarte simțitor.

Întreg timpul, de dimineața până seara târziu, a fost reclamat de școală cu deosebire la școlile cu una și două puteri didactice.

Munca depusă din partea majorității învățătorilor, deși n'a putut fi destul de încheată și adâncită în toate direcțiunile, din cauza nouilor cerințe multiple și a lipsii de mijloace și experiență, în general este mulțumitoare. Mult învățători s'au distins prin o muncă vrednică de toată considerația.

Nu toți învățătorii au dezvoltat activitate mulțumitoare. Unii au muncit superficial și și-au neglijat datorițele, alții au absentat fără concediu, n'au ținut regulat cursurile etc., dând în modul acesta dovadă despre lipsa simțului de datorie și disciplină. Față de aceștia s'au aplicat sancțiuni.

Ținuta și purtarea majorității învățătorilor a fost corectă. Abateri mai grave nu s'au ivit. Sufletul dascălimei n'a fost turburat și înveninat de tendințe subversive. Iubirea de neam și țară l-ea călăuzit munca și ținta.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(Va urma)

I. Mango

Chestiuni didactice și metodice

Pentru ca să se poată ști cum și cât să se predea în fiecare clasă de curs primar s'a alcătuit o programă în care se cuprinde materialul de cunoștinți necesar elevilor de curs primar.

Acum dacă cunoștem acest materialul introdus în program, în ceiace privește metoda, după care trebuie să se predea materialul, și aruncând o privire retrospectivă asupra evoluției principiilor pedagogice, observăm un progres în spre bine. Pentru a se vedea mai clar cele expuse mai sus, ne vom întoarce cu câteva scoale mai în urmă ca să vedem în ce raport sta educația în legătură cu stările sociale. În adevăr că, încă de pe vremea protestantismului se observă existența unui raport între sistemele de educație și stările sociale: așa se observă libertatea rațiunii individuale, ceiace aduce după sine în școală o disciplină aspră: ordine multe, bătăi pentru cele mai mici infrațiuni; disciplină severă susținută de carceră și nua. Dacă înainte predomină principiul că suferința ne apropie de perfecțiune, în consecință educația impunea: înfrângerea înclinării copilului asupra voinței individuale, a activității spontane; azi însă când educatorii încep a-și da seama că cele mai multe din dorințele copiilor pot fi satisfăcute, că jocurile trebuie încurajate ca și toate tendințele naturale ale spiritului. De aicea putem vedea că metodele moderne corespund instituțiilor mai libere, în materie politico-religioasă. Tradiția în domeniul științei pedagogice, scade din ce în ce, ca și în cel politico religios, pentru a face loc acțiunii și gândirii libere. Dacă am posedă adevărata metodă, fără îndoială că orice divergență ar fi un rău: adevărata metodă urmând să fie găsită de aci înainte; eforturile cercetătorilor numeroși și independenți, cari studiază în direcții diferite, constituiesc, pentru a descoperii, un mijloc mai bun ca oricare altul ce s'ar putea afla. Progresul în

acest sens este evident: unele elemente vechi au fost excluse, iar altele noi au fost admise. Aşa avem metoda memorizării mecanice, cari azi e discreditată. Tot astfel s'a discreditat şi metoda de a începe cu reguli, principii, definiţii, în loc de a trece de la particular la general. Aceasta metodă suferă de acelaş păcat ca şi memorizarea mecanică, dând numai o aparenţă de cultură nefiind favorabilă pătrunderii elementelor de cunoştinţi; iar pe altă cale se opune activităţii spontane, dând totul (adevăruri generale) de-a gata. Adevăruri generale, pentru a da un real folos, atât material cât şi formal, trebuiesc cucerite de elevi, căci numai aşa poate fi posibilă organizarea de cunoştinţi în vederea aplicării lui în viaţă.

După cum gramatica a fost descoperită după limbă vorbită, tot astfel se cere a fi predată după limbă, iar numai după ce avem faptele concrete şi le comparăm putem stabili reguli şi principii. Vom cita două din elementele noi admise în pedagogia modernă:

1. *Desvoltarea sistematică a spiritului de observaţie.* Aceasta pe timpuri era considerată ca o simplă curiozitate a copilului, ca un joc, uneori ca o răutate a copilului, însă azi e recunoscut ca precesul natural de dobândire a cunoştinţelor. Materia deci trebuie prezentată sub formă concretă, intuitivă. Principiile aceste au dat naştere lecţiilor de intuiţie. Tendinţa de a face studiul plăcut, bazată pe faptul că geniul de activitate intelectuală, care place fiecărei vârste, e şi cel mai folositor: Evident că şi rezultatele practice, vor depinde nu numai de valoarea principiilor, ci şi de modul cum ele sunt aplicate.

Ca să avem rezultate practice bune, trebuie să avem în vedere normele s'au principiile directive ale metodei şi cari se cer spre a avea o aplicare sănătoasă. Vom expune câteva dintre aceste norme:

2. *Calea naturală, de urmat e de la simplu la complex.* Căci conform evoluţiei şi spiritul progresa de la omogen la eterogen. Progresiunea aceasta trebuie respectată în învăţământ, căci ne impune să pornim de la elemente simple, spre formule mai complexe. În al doilea rând ar fi: 2. *Trecerea de la concret la abstract.* Norma aceasta metodică e în strânsă legătură cu primul principiu: formele generale, noţiunile abstracte, sunt mai simple pentru omul adult, nu însă pentru copil. Aceste formule nu ne sunt de folos, decât când fiecare din elementele concrete, a fost clar

pricepute. Fără aceasta generalizare e o formulă goală, ori nu e posibilă.

3. *Desvoltarea spiritului e un progres dela indefinit la definit*
Știm că și creierul ca și celelalte organe nu-și atinge perfecționarea decât la maturitate, și cu cât e mai departe de perfecționare, cu atât mai puțină precizie au funcțiunile sale. De aceea primele manifestări sufletești sunt vagi și confuze. Diferențierea și precizia se dobândește încetul cu încetul. La copil trebuie deci să ne mulțumim la început cu idei provizorii, pe cari treptat le precizăm, le determinăm. Elementele componente, empirice ale acelor idei provizorii vor trebui să fie foarte clare și precise.

4. *Trecerea dela empiric la rațional.* Știința e o cunoștință organizată, și pentru a putea fi organizată, cunoștința trebuie mai întâiu să existe. Așa dar, trebuie dobândirea elementelor empirice și după posedarea unui fond de observații acumulate, poate interveni rațiunea organizatoare. Ca exemplu am putea lua gramatica căci ea se învață după limbi. Aceste patru principii exprimă sub diferite forme, același adevăr: Necesitatea trecerii dela intuiții la abstracțiuni, pentru dobândirea cunoștințelor.

5. *Caracterul educației individuale,* precum și ordinea în care se efectuează, trebuie să se acorde cu educația omenirii în genere, considerată din punct de vedere istoric. La copil există o predispoziție de a dobândi cunoștințele în aceiași ordine. Călea moștenită e cea mai puțin anevoioasă decât alta care ar putea fi admisibilă, și aceasta din cauză că există în individ dispozițiile necesare pentru a o facilita, așa că elementele slabe devin cu timpul puternice; căci în baza legii evoluției, dela omogen la eterogen, se efectuează o continuă diferențiere.

6. *Activitatea spontană trebuie încurajată.* De aci reese că trebuie să îndemnăm copilul să observe, să cerceteze și să cugete el singur. Să-i spunem cât mai puțin, ca să găsească el cât mai mult. În cazul când unii elevi ajung să simtă nevoia de a li se spune totul, se poate foarte ușor a se observa nerespectarea acestui principiu. Pentru a avea activitatea spontană, se cere susținerea atenției lor dela lucrurile complexe și să le-o îndreptăm spre lucrurile ce-i interesează, și pot fi asimilate de ei, în mod activ. În legătură cu activitatea spontană stau și lecțiile de intuiție, cari însă trebuiesc a avea un domeniu cât mai vast, prelungindu-se cât mai mult după prima perioadă a copilăriei. A vorbi unui copil despre lucruri și a i-le arăta, nu înseamnă a-l

învăța să le observe, ci a face din el un recipient al observațiilor altora. Dacă însă procedăm după normele de mai sus, aducem, hrana spiritului, pe care o dorește; obișnuim în sfârșit spiritul încă delă început de a se ajuta singur, obiceiul ce va rămâne toată viața. Un alt avantaj e că asimilarea elementelor de cunoștinți se face mai bine și sunt și mai puternice și mai durabile. Iar marele folos moral domn de menționat e curajul de a lupta și învinge dificultățile, apoi răbdarea și perseverența când lucrul nu reușește imediat.

7. Un alt punct e și acela de a face *studiul să producă plăcere, să intereseze*. Acesta e cel mai bun criteriu, căci e dictat de instinctele intelectuale ale copilului. Am zis cel mai bun atât în alegerea materiei, cât și a metodei de învățământ deoarece întrece toate raționamentele noastre. Închinarea copiilor către activitatea spontană se datorește plăcerii ce le produce exercitarea facultăților lor. Dacă ținem seamă de acest principiu, vedem că avem avantajii considerabile ca: ne conformăm progresului natural al evoluției sufletești. b) Provocăm activitatea dezinteresată, cari se impune prin ea însuși, nu prin recompense exterioare c) Interesul face posibilă aprofundarea și memorarea mai sigură a cunoștințelor. d) Ținem seamă de drepturile copilului la fericirea prezentă, măsură recomandată și de Rousseau cu mult înainte. e) Evităm efectele rele, morale și fizice ca: lipsă de interes, produce desgust pentru muncă; la aceasta mai contribuie și severitatea învățătorului, amenințările, pedepsele. În fine cel din urmă punct de avantajii e și acesta că interesul va determina pe elev să continue studiul și după terminarea școlii.

Din cele șapte puncte arătate mai sus, ultimele două, adică activitatea spontană și interesul, sunt considerate drept criterii, pentru a constata respectarea sau nerespectarea legilor psihologice în metoda ce aplicăm. Ni se cere în primul rând să predăm lecția așa încât să producem interes, (adică întâi să avem în vedere cunoștințele ca mijloc, iar interesul ca scop) și în al doilea caz, să facem lecția interesantă, pentru a provoca elevii la învățatură (adică interesul ca mijloc și cunoștințele ca scop al lecțiunii). Cu cât interesul mijloc va fi mai întins, cu atât cunoștințele practice vor fi mai bine asimilate, și cu cât vor fi mai bine asimilate, cu atât vor folosi și mai mult în viață. Mai clară și mai strânsă legătura dintre primele patru principii metodice delă început cari pot fi reduse la formula: trecerea delă intuiție

la abstracție, prin treptele formale cu insistență la treapta ultimă aplicarea.

Iată deci că din cele expuse până în prezent reese că condiția esențială, este de a provoca interes și obiectul central să corespundă gradului de dezvoltare al copilului. De aci tragem concluzia următoare care o putem da ca încheiere a celor expuse: cu cât copilul se dezvoltă sufletește, cu atât obiectul central moral, în jurul căruia se grupează celelalte obiecte, trebuie ales dintr'o epocă culturală mai înaintată.

Const. Damian

institutor

Școala de aplicație — Zălau

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nouii dispoziții pentru înscrierile la pensie

În regulamentul pentru punerea în aplicare a noii legi generale de pensii, ce se întocmește la Casa generală de pensii, se prevăd următoarele dispoziții pentru înscrierile la pensie, ce se vor face de comisiunile regionale de pensii cu începere dela 1 Octombrie curent :

Cererea de pensie se va adresa președintelui comisiei regionale de pensii în circumscripția căreia funcționarul își are domiciliul și se trimite Administrației financiare din orașul de reședință al Curții de apel respectivă.

Cererea de înscriere la pensie se va face în condițiile următoare :

a) Pentru cazurile de infirmități sau limită de vârstă, cererea se va face obligatoriu de autoritatea căreia aparține funcționarul, cu două luni înainte de punerea sa în retragere. Funcționarul poate face și el personal, în același termen, cerere de înscriere la pensie :

b) Când funcționarul se retrage de bună voie și îndeplinește condițiile pentru a avea drept la pensie, pentru vechime de serviciu, este obligat a face cererea de înscriere cu două luni înainte de data la care voește a se retrage ;

c) Urmașii funcționarului sau ai pensionarului, vor trebui să facă cerere de înscriere la pensie în termen de 6 luni dela data decesului, soțului, sau părintelui lor, iar în cazul când se pretinde că moartea s'ar datori serviciului, în termen de 3 luni.

Actele necesare pentru înscrierea la pensie sunt :

I. Pentru vechime de serviciu, când funcționarul se retrage de bună voie sau e pus în retragere din oficiu pentru limită de vârstă

a) Certificatul autorității unde funcționarul a servit în ul-

timul timp, constatator de timpul servit cu rețineri pentru pensie.

b) Extrasul de naștere (afară de funcționarii cari sunt dispensați pe condițiunea etății, ori au impliniți 35 ani de serviciu.)

Pentru militari, în locul extrasului de naștere, se va produce copie după foaie de matricolă, sau certificat eliberat de ministerul de război, constatator de data nașterii;

c) Certificatul de identitate în care se va arăta domiciliul funcționarului, precum și mențiunea dacă ocupă sau nu vre'o funcțiune publică.

II. Pentru infirmități

Funcționarul care cere înscrierea la pensiune pentru infirmități, este obligat să producă toate actele arătate mai sus, afară de extrasul de naștere.

Celelalte acte cari au servit la constatarea infirmității funcționarului se vor trimite comisiunii regionale de pensuni fie de autoritatea căreia a aparținut funcționarul în ultimul timp, sau de Casa pensiilor.

III. Urmașii vor trebui să producă următoarele acte :

A) *Văduva cu copii minori.*

a) Certificatul autorității unde funcționarul a servit în ultimul timp, constatator de timpul servit cu rețineri pentru pensii;

b) Extrasul depe actul de căsătorie;

c) Certificat de nedefacerea căsătoriei prin divorț, liberat de primăria unde s'a oficiat căsătoria;

d) Extrase depe actele de naștere ale copiilor minori;

e) Extras depe actul de moarte al funcționarului;

f) Certificat de identitate în care se va arăta domiciliul văduvei și minorilor, dacă văduva s'a recăsătorit și dacă ocupă sau nu vre'o funcțiune publică;

g) Declarație din partea văduvei dacă din alte căsătorii ale soțului, au rămas sau nu copii minori.

În caz când sunt copii minori, văduva va produce toate actele de mai sus, afară de actele de naștere ale copiilor minori dela punctul d)

B. Orfani

Tutorele va anexa la cerere următoarele acte :

a) Certificatul autorității unde funcționarul a servit în ul-

timul timp, constatator de timpul servit cu rețineri pentru pensie ;

- b) Extras depe actul de căsătorie al părinților ;
- c) Extras depe actele de naștere ale orfanilor minori ;
- d) Extras depe actele de moartea părinților orfanilor ;
- e) Certificatul de identitatea orfanilor în care se va arăta domiciliul lor ;

f) Copie legalizată depe actul de înstituirea tutorului.

În caz când minorii au mamă în viață, care se recăsătorește și urmează să fie tratați ca orfani, în ce privește drepturile de pensiuine, tutorele va produce și extrasul depe actul de recăsătorie.

În cazul când pensionarul a încetat din viață și pensia urmează să fie transmisă asupra urmașilor, aceștia trebuie să producă următoarele acte :

1. Văduva cu sau fără copii minori :

- a) Extrasul depe actul de căsătorie ;
- b) Certificatul de nedeșfacerea căsătoriei prin divorț liberat de primăria unde s'a oficiat căsătoria ;
- c) Extrasele depe actele de naștere ale copiilor minori ;
- d) Extrasul depe actul de deces al pensionarului ;
- e) Livretul de pensiuine al pensionarului ;
- f) Certificat de identitate, în care se va arăta domiciliul văduvei și minorilor, dacă văduva s'a remăritat și dacă ocupă sau nu vre-o funcțiune publică.

Dacă nu sunt copii minori, nu mai este locul a se anexa actele de punctul c).

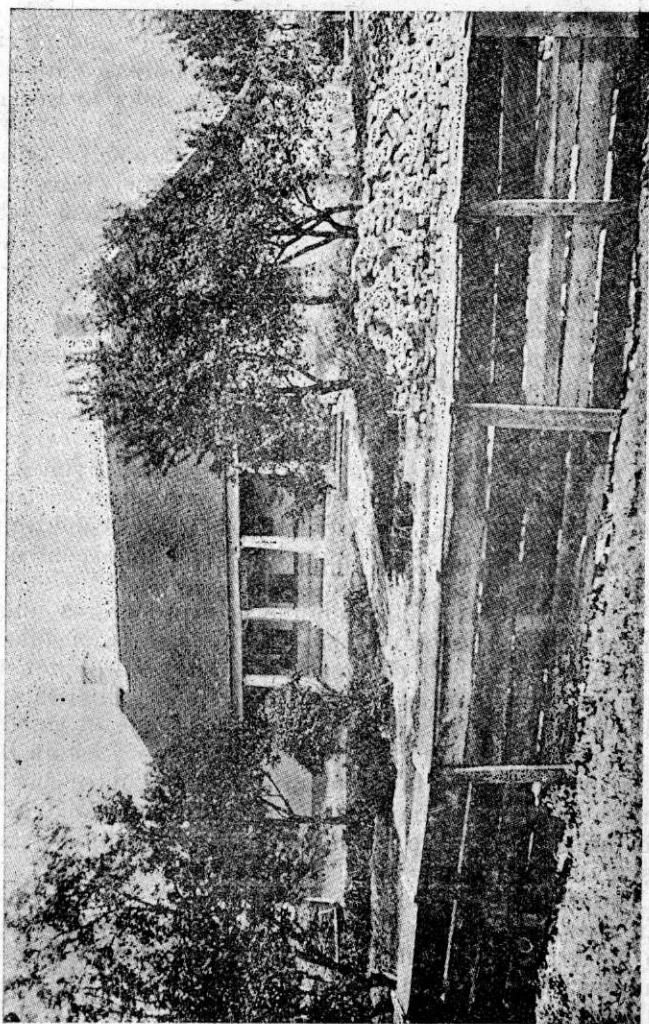
2. Pentru orfani, tutorele va trebui să producă următoarele acte :

- a) Extrasul depe actul de căsătorie al părinților ;
- b) Extrasele depe actele de naștere ale orfanilor minori ;
- c) Extrase depe actele de deces ale părinților ;
- d) Livretul de pensiuine al pensionarului ;
- e) Copie legalizată depe actul de înstituirea tutorului ;
- f) Certificatul de identitate, în care se va arăta domiciliul orfanilor, cu mențiunea că se află sub îngrijirea tutorului lor.

CertIFICATELE DE IDENTITATE vor fi liberate de comisariatele polițienești în comunele urbane și de către primării în comunele rurale.

În cazurile în cari actele de pensiuini ar rezulta nepotriviri de nume, dovada că este una și aceeași persoană (identității) se va face printr'un act de notorietate autentic.

Noile construcții școlare din jud. Sălaj.

Școala primară de stat din comuna Boian—Plesca.

Școala aceasta este un edificiu particular, cumpărat de către comunele Boian și Plesca cu suma de 172.000 Lei. Comitetul central de construcții școlare a contribuit la cumpărare cu Lei 50.000.

În acest edificiu se va amenaja 2 sale de învățământ și o locuință învățătorescă.

N. NISTOR
secret. comit. central.

Administrația școlară.

În anul școlar trecut am deschis în revista noastră la coloana „Știri școlare“ partea așa numită: „informațiuni“ mai târziu „răspunsuri de interes general“ cu scopul să se lămurească diferite chestiuni profesionale și școlare puse la ordinea zilei în urma necesităților reclamate de împrejurări.

Considerând, că toate chestiunile discutate aci sunt în strânsă legătură cu îndreptarea și normalizarea unei bune administrații școlare, am găsit de potrivit să le cuprindem sub titlul pus în fruntea acestor rânduri.

Incepând cu numărul prezent toate lămuririle în aceasta direcție se vor publica la acest loc.

Am dori ca la delăturarea diferitelor lacune ce se opun bunului mers al administrației școlare, să contribuie cât mai mulți colegi, supunând aci spre discuție chestiunile ce nu le pot pătrunde, ca să se facă lumină.

1. *Insemnări la începutul^{*} noului^{*} an școlar*: Prin multe probleme ce preocupă acum la începutul noului an școlar pe fiecare om de școală sunt, fără îndoială, asigurarea condițiilor necesare între cari să se poată munci cât mai bine pentru obținerea rezultatului dorit.

Prima condiție ce ni-se impune este procurarea unui aspect cât mai pretinesc localului școlar și împrejurimii acestuia.

O clădire murdară cu geamuri sparte, miros de mucegai, rechizite de învățământ aruncate clac-grămadă, diferite decoruri dezordonate rămase în sală dela serbare de fine de an din anul trecut; urzicele, brusturii și alte prietino ale acestora, cari se întrec în înălțime până la doi metri, vegetând între cele mai bune condiții în întreaga împrejurimea școlii: nu cred că vor inspira în inimile plâpânde ale micuților, cari poate pentru prima oară își îndreaptă pașii către acest „lăcaș de lumină“: dor de muncă, iubirea frumosului și ordinei!

În aceste inimuțe agitate până la exaltare pentru perceperea de lucruri noi: dornice de viață, își imprimă pecetea descompunerii sălbătăcia, inortia...

Iluziile ce le aveau despre școală dispar într'un moment și fără urmă, asemenea valorilor produse în urma petrii aruncate într'un lac...

Din contra: câtă căldură, iubire, dor de muncă, înălțare către un „ce frumos“ răspândește o școală curățită ca „paharul“ încunjurată de diferite floricele: *simbolul vieții!*...

Par'că aud scuzele din dreapta și din stânga. Și sunt așa de multe, câte chiar vrei!...

Nici una însă nu este acceptabilă. Fiindcă autoritățile școlare ju-

dețene au luat la timp măsurile necesare, pentru ca la începutul anului școlar toate localurile să fie reparate.*)

A trebuit numai puțină bunăvoință și inițiativă din partea celor vizati ca dispozițiile date să se poată executa.

Avem singura mângâiere, că foarte puține școli din județul nostru vor da tabloul trist descris mai sus!...

2. *Rapoarte trimestriale despre gestiunile școlare.* Comitetul școlar județean având de scop să stea în ajutorul Comitetelor rurale în mod cât mai efectiv, a cerut acestora ca la finele fiecărui trimestru să raporteze despre operațiunile făcute în trimestrul respectiv, arătându-se încasările și plățile efectuate. Pentru uniformitate s'au distribuit la timp tuturor comitetelor școlare imprimatele necesare (Borderou No. 3).

Prin aceasta se urmărește ca Comitetul școlar județean să fie întotdeauna la curent cu mișcarea gestiunii din întreg județul și acolo unde s'ar naște ceva perturbație să poată lua imediat măsurile de îndreptare. De ex. unde nu se plătește regulat cota de 14% să intervină pentru încasarea aceleia prin organele fiscale, înlăturându-se orice corespondență inutilă.

Cum în anul acesta numai foarte puține comitete le-au înaintat și acelea după termen (și necomplete, nefiind trecute în rubrica primă a fiecărui borderou sumele dela finele trimestrului precedent: *condiția principală*) conf. ord. No. 955—1925. toate com. vor înainta la 1 Oct. a. c. borderourile de încasările și plățile făcute în primele 3 trimestre ale anului financiar în curs.

3. *Com. școlar Ipu. I.* Deciziunea ministerială publicată cu ord. No. 58—1925. al Com. școlar județean în revista noastră No. 1—2 a. c. este foarte clară, când spune la Art. 3. categoric, că toate cheltuielile după pământul școlar cad în sarcina celor cari îl cultivă.

Pentru ce DVs. refuzați plățirea aranzii forțată după terenurile școlare și puneți în mișcare toate autoritățile agricole și școlare din județ pe motiv, că „*în bugetul școlar nu este prevăzută aceasta sumă*”?

Ori DVs. nu vreți să Vă conformați ordinelor autorităților școlare? Pentru ce n'ați arădat pământul școlar conform instrucțiunilor ce vi s'au dat, căci atunci era exclusă orice discuție.

II. Să nu uitați, că conform ord. On. Minister No. 54.340—923. ținerca balurilor în localurile școlare nu sunt permise decât cu încheierea On. Inspectorat școlar regional și cu un beneficiu de cel puțin 10.000 Lei prin bilete garantate de Comitet (Vezi No. 321—1924. rev. școl. „Școala Noastră” No. 1—2 din 1924.)

D. Mărgineanu.

*) Rev. școlar încă în l. Noembrie 1924 a dispus comitetelor școlare cu ord. No. 1627—1924. să intervină la primăriile comunale. ca în conformitate cu Art. 162. din legea învățământului primar să însorie în bugetele comunale sumele necesare pentru repararea localurilor școlare.

Ord. com. școl. jud. Nrii 693 și 955—1925 s'au dat tot în acest sens.

Cu ocaziunea verificării bugetelor școlare, comitetele școlare -- unde au fost sume alocate în bugete pentru reparare -- au fost invitate să înainteze de urgență autorităților competente, devizele de cheltuieli pentru verificare.

După atâtea măsuri luate nu se poate să nu fie ispravă pe întregă linia!

Ateneul popular — Tătărași. În a 8-a escurziune organizată de către Ateneul popular — Tătărași s'a împărțășit și orașul nostru de o frumoasă sorbare culturală, care va rămânea neștearsă în sufletele noastre. Aproape 500 de pelerini din provinciile surori, sub conducerea cunoscutului luptător naționalist C. Ifrim, au ținut să treacă și pela noi și să salate pământul Sălajului care a dat neamului atâtea vlăstare nobile.

Sala cinematografului „Carol“ a fost prea puțin încăpătoare să cuprindă mulțimea mare de public, ce se adunase să asculte pe distinșii noștri oaspeți.

Un program ales compus din muzică populară, dansuri naționale și declamări a reușit să stoarcă lacrimi de bucurie din ochii ascultătorilor.

Cu trenul de după masă oaspeții au vizitat mormântul lui S. Bărnuțiu dela Bocșa-Română unde s'a servit și un părăstas pentru sufletul celui mort. S'a depus și o frumoasă cunună drept omagiu de recunoștință.

Amenzile școlare la sate. Ziarul „Universul“ într'un articol de fond semnalează insuficiența legii învățământului primar în ce privește perceperea amenzilor școlare, cari nu se pot ridica dela părinții elevilor, cari absentează dela școală. Drept îndreptare se recomandă formarea unei comisii de plasă, care să judece în ultima instanță aplicarea amenzilor.

Se mai recomandă și premiile pentru acei părinți, cari își dau cu plăcere copiii la școală.

Ca cunoscător în materie, cred, că tocmai prea multele comisii, cari s'au format îngreunează încassarea acestor amenzi și face iluzorie orișice sancțiune a legii: Se scrie pre mult, se întocmesc tablouri prea multe, cari trebuie semnate de atâtea delegați ai comitetului; Chitanțierul percepteurului asemenea trebuie văzut în atâtea rânduri de membri delegați ai comitetului școlar etc. etc. tot comisii și forme, cari îngreunează — în prima linie — încassarea amenzilor.

Aplicarea legii pensilor.

Comisia regională a „Casii pensilor“ dela Oradea-Mare s'a format în felul următor:

Președinte : D. Ștefan Stăncescu, primul președinte al curții de apel Oradea-Mare.

Membrii : D. Gh. Popa pensionar, ca delegat al Casei generale de pensiuini.

Dl. Colonel Bădescu Mihail, șeful statului major divizia XVII. ca delegat al ministrului de război.

D. Desideriu Tempoleanu subprefect din partea județului Bihor.

D. inspector financiar C. Mihăiloanu și d. administrator financiar I. Vasilescu, subpleant, delegați ai ministerului finanțelor.

Lupta contra tuberculozei. Cunoaște toate lumea ravagiile ce le face tuberculoza mai ales în rândul funcționarilor.

În vederea remedierii acestei îngrijitoare stări de lucruri ministerul de Interne a luat hotărârea să înființeze mai multe sanatorii în cari să fie trimiși în serii funcționarii debilitați, și predispuși la tuberculoză, precum și cei tuberculoși declarați cari trebuiesc neapărat izolați de ceilalți funcționari sănătoși și puși

într'un mediu de îngrijire medicală pentru a se înlătura focarele permanente de propagarea boalei și în acelaș timp a se îndulci pe cât posibil viața celor bolnavi.

În vederea creerii unui fond din care să se construiască și să se întrețină aceste sanatorii pentru funcționarii dependenți de acest ministru, fiecare prefectură și primărie este obligată să comunice de urgență sumele cu cari pot contribui la formarea „Fondului pentru înființarea de sanatorii de tuberculoși pentru funcționarii dependenți de ministerul de Interne.

Aceste sume se vor procura în limita posibilităților bugetare, fie prin deschidere de credite extraordinare fie prevăzându-le pe exercițiul 1926.

Activitatea cercurilor culturale. Dnii Subrevizori și conducătorii subsecțiilor de plasă (subsecțiile „Asociațiunii județene“) se vor prezenta pe ziua de 28 Septembrie a. c. la Revizoratul școlar cu programul de lucru al cercurilor culturale pentru anul 1925—26.

Pot lua parte la această consfătuire și alți învățători, cari cred că pot contribui cu ceva la organizarea temeinică a cercurilor culturale.

Nistor.

ȘTIRI ȘCOLARE

Aviz. Vă aducem la cunoștință că în editura noastră a apărut Geografia României pentru cl III-ă primară și pentru cursurile de adulți și de ucenici de d-nii: Radu Petre profesor de pedagogie și I. Săndulescu institutor și Directorul orfelinatului de băieți din București.

Manualul are 255 vederi și 23 hărți.

Cu toată stima,
CARTEA ROMÂNEASCĂ.

Înștiințare. Pentru a ne conforma ordinelor Ministeriale primite Direcțiunea Școlalei profesionale de fete „Domnița Ileana” din Oradea-Mare îndeamnă pe părinți a-și înscrie fetele la această școală, avându-se în vedere răspândirea învățământului profesional — aproape necunoscut în Ardeal — și care este atât de necesar fetelor.

Școala are 5 clase curs inferior și 2 clase curs superior.

Se primesc eleve bursiere, semibursiere, solvențe interne și externe.

Pentru clasa I se primesc eleve absolvente ale cursului primar.

Pentru clasele II, III se primesc absolventele claselor precedente ale școlilor secundare.

Pentru clasele IV, V, VI, VII se primesc numai absolventele școlilor profesionale ale statului, din clasele precedente.

Se primesc eleve și din vechiul regat avându-se în vedere înfrățirea și răspândirea limbii românești.

Examenele de bursă se vor ține în ziua de:

Pentru clasa I asupra principalelor obiecte ale clasei IV cursul primar.

Pentru clasele: II, III, IV, V, VI, VII asupra materilor din clasele precedente.

Pentru orice informațiuni se pot adresa la cancelaria școlalei Str. General Holban No. 37. *Diracțiunea școlii.*

Pentru Onii colaboratori ai Revistei. Rugăm pe colaboratorii revistei noastre să se achite de însărcinarea pe care și-au luat-o, altcum vom fi siliți să-i ștergem din rândul colaboratorilor.

Redacția.

In aceasta parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștiencios, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj

No 1945—1925.

Inceperea anului școl. 1925—26

În vederea începerii an. școl. 1925—26, în conformitate cu noua lege a învățământului primar, luăm dispozițiile, ce urmează :

1. Cursurile școalelor primare și ale școlilor de copii mici, se încep la 15 Septembrie (Art 22 și 62).

Până la aceasta dată, dirigenții școl. și comitetele școlare se vor îngriji, ca localurile școlare să fie curățite și reparate.

2. Inscrierile la școlile primare și de copii mici se fac între 1—10 Septembrie.

Părinții, tutorii prevăzuți la art. 6 vor fi avizați înainte de înscrieri (art. 18) și dacă nu-și vor prezenta copii la înscriere, vor fi înscrși din oficiu (art 13) și amendați conform art. 21.

După terminarea înscrierilor se vor completa registrele școlare, cari sunt a se conduce frumos și corect.

3. a) *La școalele de copii mici, dela 4—5 ani frecventarea este facultativă, iar dela 5—7 ani este obligătoare (art. 35) cu restricțiunile prevăzute la art. 12 p. 1—5. Numărul copiilor nu poate trece peste 80 (art. 52).*

b) *La cursul primar frecvența este obligătoare dela 7 ani împliniți (la 31 August) până la 16 ani (art 12) cu restricțiunile prevăzute la p. 1—5.*

Acest obligăment se aplică treptat, în 3 ani consecutivi, începând dela aplicarea legii astfel, că în anul școlar curent frecvența obligatorie este dela data 7—12 ani trebuind a se înființa și cl. VI. la școlile unde în anul trecut a funcționat cl. V.

Distribuirea elevilor pe clase se va face în conformitate cu art 65—66. Numărul orelor de lecțiuni este statorit în art 62 și următorii. Posturile acelor învățători, cari nu vor avea 60 elevi se vor sista.

c) *Cursurile de adulți* se înființează în toate comunele unde se vor găsi cel puțin 10 adulți (art. 83) dela 12—18 ani (art. 19) neștiutori de carte ori cari n'au terminat primele patru clase primare (art. 79).

Ministerul de războiu va organiza cursuri de adulți pentru soldați în cazarme (art. 84), iar atelierele, fabricile etc. cari au cel puțin 30 adulți obligați în localul propriu (art. 85). Dacă au mai puțin de 30 obligați aceștia vor frecventa cursurile de adulți dela școala primară. În caz de refuz se aplică art 88.

Programa și orelor de studiu sunt stabilite în art. 80 și 81.

Scutirea și amânarea prevăzută la Art. 12 se pot acorda numai în conformitate cu dispozițiile Art. 14 și 15.

4. *Ateliere pentru învățarea lucrului manual și indeletnicirile practice* în cursul superior a școlii primare, se vor înființa în toate comunele urbane și rurale de pe teritoriul județului, având comitetele școlare să se îngrijească de fondurile necesare. Se pot asocia mai multe comune învecinate.

5. *Amenzile* se vor aplica cu stricta observare a articolelor 23 și următorii pentru elevii cursului primar și art. 95—97 pentru adulți. Atragem atențiunea corpului didactic asupra art. 37.

Înainte de a recurge la pedepse, cari trebuie să fie ultimul remediu, invităm corpul didactic să țină din nou sătenilor conferințe asupra legii învățământului primar, să i-se explice și să-i îndemne a și înscrie și trimită copii la școală fără a aștepta pedepse.

6. *Statistica școlară* se va înainta revizoratului școlar cel mult până în 15 Octombrie a. c. după modelele din anii precedenți.

Diriginții școlilor și Comitetele școlare vor înainta la timp toate relațiile, ce li-se cer.

Terenurile școlare se vor cultiva amăsurat dispozițiilor art 75, 76 și 77 a Deciziei Min. No. 28834—1923, publicată în No.

13—1924 din „Școala Noastră“ și a Instrucțiunii Casei Școalelor No. 4225—1923 și Comitetului școlar județean publicată în No 5—6 1925 din Școala Noastră.

8. În interesul învățământului invităm membrii Corpului didactic primar, Comitetele școlare și Primăriile comunale să execute cu cea mai mare grijă și punctualitate dispozițiile prezente luate în baza legii inv. primar, precum și întreagă legea.

Zălau, la 25 August 1925.

No. 945—1925.

Situația militară

Cu data de 2 Aprilie a. c. am invitat pe toți membrii corpului didactic primar în vârstă de 21—46 ani ca în termen de 15 zile să-și justifice situația militară.

Din 185 învățători de stat până în prezent au satisfăcut ordinului numai 69 și toți învățătorii confes. minoritari, Invităm și pe cei 116, ca în termen de 8 zile să înainteze actele de justificare.

Zălau, la 6 Septembrie 1925.

No. 1033—1925.

Stare personale

În luna Martie a. c. s'au început lucrările pentru completarea cu acte și întocmirea definitivă a „Statelor personale“ ale învățătorilor, pentru a le putea stabili în sfârșit situația adevărată în învățământ.

Deși aceste lucrări sunt de un mare interes și personal al învățătorilor, ele merg foarte a nevoe dând naștere pe lângă o corespondență vastă și inutilă, provenită din neglijență și neinteres vădit și la rețineri de chitanțe, singurul remediu prin care se constrâng unii la executarea ordinelor primite.

Cu toate măsurile luate, mulți dintre învățători, îndeosebi dintre cei tineri, nici până azi, de și a trecut un jumătate an, nu și-au înaintat ori completat actele. Unii dintre dânsii contrar promisiunilor făcute pentru a și putea ridica chitanțele, n'au înaintat actele.

Dăm aci numele învățătorilor cari nici până azi nu și-au aranjat și completat actele cerute:

1. Elisabeta Bancoş, Cehul Silv.; 2. Elena Petreanu, Zălau; 3. Matei C. Ioan, Agrij; 4. Budea Simeon, Asuajul de sus; 5. Dumitru Valean, Bârsa; 6. Chiriac Ioan, Bârsăul de jos; 7. Safta Zugravu, Băseşti; 8. Nechiti Vasile, Blaj; 9. Szigeti Ştefan, Birghez; 10. Szenkiralyi Margareta, Borla; 11. Iorgu Diaconescu, Bozieş; 12. Ariciu Ilie, Breb; 13. Ştirbu Ion, Buciumi; 14. Brustureanu Const., Buciumi; 15. Crăciun Const., Cuceu; 16. Ghinea Valentin, Brusturi; 17. Pop Ioan, Cehăluţiu; 18. Bodi Andrei, Cehalul-rom.; 19. Pantezeşcu Maria, Ceheiu; 20. Ulmeanu Nicolae, Cioara; 21. Masgras Vasile, Cizer; 22. Racar Ioan, Dersida; 23. Marinescu Ioan, Domnin; 24. Iordache Dumitru, Dumuslău; 25. Mărza Maria, Gălgău; 26. Hustiu Ştefan, Gălgău; 27. Nufăreanu Elena, Someş Guruslău; 28. Moldovan Petre, Giurtelecul-Hod; 29. Laurenţiu Andrecuţiu, Gărdani; 30. David Constantin, Hurez; 31. Diaconescu I. Dum., Husasău; 32. Sfichi Const., Iaz; 33. Oprea Gheorghe, Inău; 34. Gheorghiu I. Dum., Mal; 35. Schlett Arpad, Marca; 36. Popescu Paul, Mălădia; 37. Modoc Veturia, Mihaifalău; 38. Teodorescu Teodor, Mineu; 39. C. G. Andrei, Moigrag; 40. Filimon D. Mihai, Nadişul-rom.; 41. Dumitriu Paul, Năpradea; 42. Dăscălescu Aurelia, Năpradea; 43. Şenchi Remus, Noţig; 44. Popoviciu Gh., Oarţa de sus; 45. Alexa Gheorghe, Păţalul-Mare; 46. Petreanu Cornelia, Crasna Păţaluşa; 47. Durilă Gheorghă, Pir; 48. Iliescu Ilie, Prodăneşti; 49. Cosma Ioan Rachiş; 50. Nagy Ioan, Săncraiu-Silv; 51. Melica Const., Săg; 52. Alboiu Gheorghe, Tămăseşti; 53. Cojocar Const., Soimuş; 54. Dumitrescu Argentina, Şoimuş; 55. Neag e-Dumitru V., Urminiş; şi 56. Maxim Ioan Văscapauă.

Punem în vedere susnumiţilor că dacă nici în curs de 8 zile nu vor înainta documentele, cari le lipsesc vom fi siliţi a lua contra lor sancţiuni severe.

Zălau, la 6 Septembrie 1925.

No. 1317—1925,

Recensământ

Recensământul copiilor în vârstă de şcoală în an. şcol. 1925—1926 nu ni-s'a trimis din comunele: Oarţa de sus, Orţiţa, Motiş, Săplac, Creaca, Borza, Lupoăia, Romita, Jac şi Brusturi.

Invităm pe domnii învățători din comunele amintite să-i pregătescă și înainteze *de urgență*.

Zălau, la 6 Septembrie 1925.

No 1959—1925.

Învățători suplinitori excluși

On. Minister al Instr. a exclus din învățământ pe învățătorii suplinitori:

1. M. Ștefanescu dela școala din Sarighiol jud. Constanța pentru acte false.

2. Constantin Ionescu dela școala din Mericola jud. Teleorman, pentru fraude;

3. Constantinescu dela școala din Rogojeni jud. Covurlui fiind element rău și

4. Teofil Ionescu dela școala din Cărpiniș jud. Sibiu, pentru purtarea rea.

Acestea nu se mai pot numi în învățământ. Cluj

Zălau, la 31 August 1925.

Mo. 1964—1925.

Diplome dela școlile normale conf. minoritare

On. Minister al Instr. Direcțiunea Gen. a învățământului normal primar cu ord. n. No. 84.339—1925 comunică, că diplomele de învățători dela școalele normale minoritare, dau dreptul numai pentru numirea ca învățători la școalele primare minoritare, nu și la școalele primare de stat.

No. 1987—1925.

Tablouri istorice

La Revizoratul școlar se află de vânzare următoarele tablouri, patriotice executate în culori și anume:

1. Tablourile MM. LL. pe pânză colorate de mă-

rimea 58×46 cm. părechea — — — — — Lei 150—

2. Tablourile MM. LL. pe carton de mărimea
65×50 cm. părechea — — — — — Lei 80—

3) Avram Iancu pe carton mărimea 46×33 -- Lei 10—

4) Diferiți domnitori pe carton mărimea 65×50 „ 25—

Recomandăm spre cumpărare pentru decorarea saalelor, aceste tablouri frumoase și ieftine.

Zălau, la 26 August 1925

2005—1925

Punerea în aplicare a programei nouă analitice

Publicăm mai jos Deciziunea On. Minister al Instr. și invităm Corpul Didactic dela școlile primare să pună în aplicare noua programă analitică cu începerea anului școlar 1925—26, conform deciziei de mai sus și a întrebunța numai manualele admise.

Noua programă îndată după primire se va expedia tuturor școlilor.

Deciziune. Noi Ministeru Secretar de stat la Departamentul Instrucțiunei, având în vedere dispozițiunile Art. 56 și 201 din legea învățământului primar și normal primar, privitoarele la materiile de învățământ primar și normal primar.

Decidem :

Art. I. Programa analitică a materiilor de învățământ primar și normal prevăzută în Art. 56 și 201 din legea învățământului primar și normal se aplică cu începutul anului școlar 1925—26. La școalele primare se va aplica la cl. I, II, V, VI iar la școalele normale la cl. I.

Art. II. Manualele didactice vechi vor fi folosite și în anul acesta până la aprobare de către Minister a manualelor didactice conform noiei programe analitice.

Art. III. Nici un manual didactic nou, nu se poate introduce în școală dacă nu are autorizarea Ministerului, dată pe baza cercetărilor prevăzute de legea și regulamentul pentru cercetarea cărților didactice.

Art. IV. Manualele didactice noi, alcătuite conform noiei programe de învățământ, se vor depune la Minister pentru cer-

cetare și aprobare la datele și în termenul prevăzut de regulament pentru aprobarea cărților didactice.

Art. V., și cel din urmă Dl Director General al învățământului primar și normal este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestei deciziuni (ss) P. Ministru Valaori“.

„Veți comunica aceasta deciziune Min. și în gazetele oficiale locale. Inspector Șef: (ss) Evuțianu. Șeful serviciului (ss) Pop.“

Zălau, la 4 Septemvrie 1925.

No. 2049—1925

Inspector școlar.

Aducem la cunoștință Corpului didactic și autorităților școlare, că *Dl Grigore Popescu* institutor și dir. școlii primare Nr. 1 din Brașov, este numit prin Deciziunea Ministerială No. 86642 din 1925 pe ziua de 1 August 1925 *Inspector al școlilor primare minoritare din Ardeal*.

Zălau, la 6 Septemvrie 1925.

No. 2050—1925

Adresa unor învățător ofițeri de rez. la Reg. 36.

Publicăm ordinul On. Minister al Instr. No. 80.018—1925 spre știre și conformare.

„Vă rugăm să dați ordin prin rev. școlare din circumscripția DVș. învățătorilor ofițeri de rezervă, cari aparțin Regimentului Vasile Lupu No. 36 prevăzuți în P. ofic. No. 67—1924 și M. Oficial No. 15, 55, 168, 283—1924 și M. Oficial No. 27, 67—925, să comunice urgent acestui corp. la Silistra, adresa fiecăruia, comuna și județul, funcția ce îndeplinește, numele adevărat și ziua nașterii.

Vă remarcăm pe Sublocot., de rezervă *Eveteni Mihail*, *Bidnei Ștefan* și *Năstase Petre*, cari au fost concentrabili anul acesta conf. ord. circ. No. 1200—1925, iar corpul necunoscând adresele lor au fost publicați în ziarul „Universul“ din 7 Iunie 1925 și din informațiunile căpătate dela colegii lor de școală se cred, că sunt învățători“.

Zălau, la 6 Septemvrie 1925.

Manuale nouă școlare.

Pentru școalele primare cu limba de predare maghiară au apărut următoarele manuale: 1. *Abecedar fonomimic* 18 Lei. *Carte de cetire cl. II* 20 Lei și *cl. III.* 30 Lei. (cl. IV. sub tipar) de *Susana Dr. Szentpéteri-Haller inv. și Mihai Găzdac prof.* și 2. *Abecedar fonomimic* de *Dr. Aug. Caba*, aprobate de On. Minister al Instrucțiunii.

Cărțile sunt scrise în amândouă limbile cu conziderare la învățarea limbii române, și cu excepția aritmeticei cuprind materialul prescris din toate obiectele.

Recomandăm manualele amintite, cari se pot vedea în biroul revizoratului școlar, pentru a fi introduse în școalele primare cu limba de predare maghiară, în locul celor mai puțin corespunzătoare întrebuințate până acum și invităm direcțiunile școlare și pe dirigintii de clase să ne comunice numărul cărților de cari au trebuință, ca să luăm măsuri pentru comandarea lor.

Zălau, la 2 Septemvrie 1925.

COPIE.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

No 8864—1925.

Oradea-Mare, la 5 Sept. 1925.

Domnule Revizor.

În referire la ord. nostru No 3902—1923 recomandăm spre a fi introduse pe anul școlar 1925—1926 în toate școlile de sub conducerea DVs următoarele manuale școlare aprobate de On. Min. al Instr. publice din București.

Dr. A. Caba, *Abecedar fonomimic român*

" " " " (Maghiar)

" " *Manual de l. Română (gramatică pentru cei cu l. mat. magh.)*

" " *Indreptar fonomimic român,*

" " și *V. Nagy* carte de cetire și gramatică pt șc. magh. cl. II

" " " " " " " " " III.

" " " " " " " " " IV.

" " *P. Coroiu și V. Nagy* harta jud. Bihor

Aceste cărți se pot comanda la librăriile din Oradea-Mare.

Vă rugăm să binevoii a comunica de urgență cu toți librarii și învățătorii din jud. DVs. Inspector Șef: (ss) Corbu Silághi.

Șeful serviciului: (ss) Pop.

No. 2067—1925.

Se comunică ordinul de mai sus pentru conformare.

Zălau, la 9 Septemvrie 1925.

I Mango.

Revizor școlar.